

Statens finansfond

Årsberetning

2012

Innhold

Styrets årsberetning

- 1 *Bakgrunn* 4
- 2 *Utviklingen av kapitalinnskuddene i 2012* 5
- 3 *Særskilt om kontrolltiltak av innskuddene* 9
- 4 *Resultatregnskap og balanse* 11
- 5 *Organisering* 11
 - 5.1 *Styret og administrasjon* 11
 - 5.2 *Risikostyring og internkontroll* 11
 - 5.3 *Revisjon* 12
 - 5.4 *Andre forhold* 12
- 6 *Utviklingen framover* 12

Årsregnskap 13

Styrets årsberetning 2012

1 Bakgrunn

Statens finansfond ble opprettet ved Lov om Statens finansfond den 6. mars 2009. I henhold til loven § 1 er formålet «...å bidra midlertidig med kjernekapital til norske banker for å styrke bankene og sette bankene bedre i stand til å opprettholde normal utlånsvirksomhet». Fondet ble etablert med en kapital på 50 milliarder kroner, jf. St.prp. nr. 40 (2008–2009), Innst. S. nr. 158 (2008–2009) og vedtak nr. 230 26. februar 2009. Statens finansfonds kjernekapitalinstrumenter er henholdsvis fondsobligasjoner og preferansekapital tilpasset forretningsbanker og sparebanker. Som statsstøttetiltak ble Statens finansfond godkjent av ESA i vedtak 8. mai 2009. Samme dag fastsatte Finansdepartementet forskrift om Statens finansfond.

Statens finansfond var et av flere tiltak myndighetene iverksatte for å dempe virkningene av den internasjonale finanskrisen fra høsten 2008. De norske bankene fikk behov for å styrke sin soliditet som følge av økte markedskrav til kapitaldekning i bankene. Bankene kunne øke kapitaldekningen enten ved å redusere sine balanser eller ved å få tilført mer kapital. Dersom mange banker samtidig valgte å redusere sine balanser, ville det bli vanskelig for foretak og husholdninger å få tilgang til lån. Dette ville virket negativt på den økonomiske utviklingen, og bidratt til å forsterke problemene i norsk økonomi. Det var derfor bedre om bankene valgte å styrke sin kapitaldekning gjennom å hente inn ny kapital. Kapitalmarkedene fungerte imidlertid dårlig rundt årsskiftet 2008/2009, slik at det var vanskelig for bankene å få tak i kapital. Statens finansfond ble derfor opprettet for å sikre de norske bankene tilgang på kapital. Fondet var forbeholdt solide banker.

Innen utgangen av 2009 var det tegnet fondsobligasjoner i 28 banker på til sammen om lag 4,1 milliarder kroner. I tillegg utstedte en bank preferansekapital for knapt 27 millioner kroner. Statens finansfond betalte ut første innskuddet 30. september 2009, og det siste 17. desember 2009. Bankene som fikk tildelt kapital representerte om lag 14 prosent av forvaltningskapitalen i norske banker og 21 prosent av alle banker i landet. 18 banker hadde en kjernekapitaldekning over 12 prosent etter innskudd, og fire banker fikk en økning i kjernekapitaldekningen på mer enn 2 prosentpoeng. Alle bankene valgte seks måneders statskasservekselrente som referanserente.

Statens finansfond utviklet et risikoklassifiseringssystem i henhold til forskrift om Statens finansfond § 10. Tre banker ble plassert i risikoklasse 2 med et rentepåslag på 5,5 prosentpoeng. De øvrige 25 bankene ble plassert i risikoklasse 3. Rentepåslaget for fondsobligasjoner i denne klassen er 6 prosentpoeng og for preferansekapitalinstrumentet 7 prosentpoeng.

Bankene planla merkbart høyere utlånsvekst med kapitalinnskudd enn uten. Kapitalinnskudd fra fondet bidro dermed til at bankene opprettholdt normal utlånsvekst. Markedenes visshet om Statens finansfond som et myndighetstiltak for å sikre soliditeten i den norske banknæringen, ga generell tillit til de norske bankenes økonomiske stilling.

2 Utviklingen av kapitalinnskuddene i 2012

I løpet av 2012 har tre banker innløst innskuddene fra Statens finansfond, Grong sparebank innløste 14. mai hele utestående på 22 millioner kroner pluss renter, Aurskog sparebank 23. mai hele utestående på 60 millioner kroner pluss renter og Holla Lunde sparebank 11. juni hele utestående på 41 millioner kroner pluss renter. Grong sparebank og Aurskog sparebank finansierte innløsningsene ved å emittere egenkapitalinstrumenter. Begge emisjonene var lokalt rettet med over 90 prosent tegning i lokalsamfunnet. Også garantikonsortiene var lokalt basert. Begge bankene hadde høy egenkapitalavkastning, som dels forklarer etterspørselen i emisjonene. Holla Lunde sparebank innløste i forbindelse med at banken slo seg sammen med en annen bank. Ingen banker innløste annet halvår 2012. Usikkerheten i de internasjonale kapitalmarkedene kan forklare fraværet av ytterligere innløsninger i 2012. Bankene i fondets portefølje har emittert obligasjoner, overført lån til Terra Boligkreditt for utstedelse av OMF og for øvrig hatt en utvikling i sine markedsfinansieringskostnader på linje med andre mindre norske banker, illustrert ved den røde linjen i figur 1.

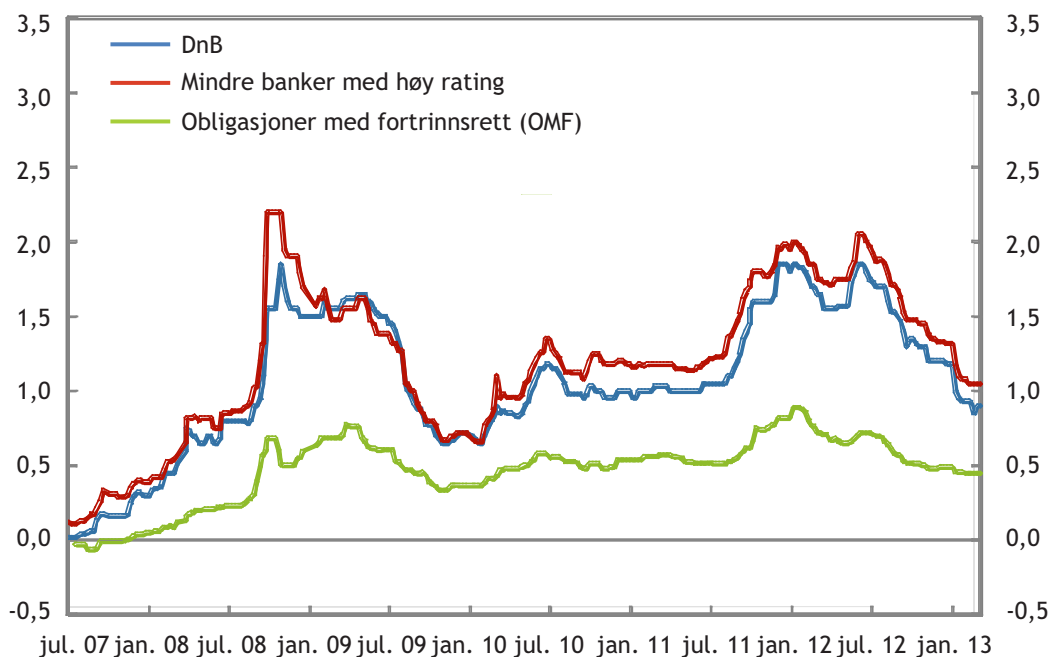
Finanstilsynet viser i Resultatrapport for finansinstitusjoner 2012 til at etter en usikker start på fjoråret viste de internasjonale finansmarkedene en positiv utvikling i 2012 som helhet. Massive myndighetstiltak i andre halvår, både i USA med Quantitative Easing III og i euroområdet med ECBs kjøp av statsobligasjoner i andrehåndsmarkedet, bidro til større stabilitet med stigende aksjekurser og reduserte risikopåslag i obligasjonsmarkedet. I 2012 som helhet steg børsene i USA, Euroområdet og Norge med 13–15 prosent. Finansaksjer har vært blant sektorene med sterkest verdistigning siden sommeren. Ti-årig statsrente i de mest betalingsdyktige landene sank til nye bunnivåer i midten av 2012, men økt framtidstro bidro til å heve rentenivået fra 4. kvartal. I Norge er de lange statsrentene opp nesten 0,9 prosentpoeng siden bunnen i 2012. Risikopåslaget mellom korte statsrenter og 3-måneders pengemarkedsrenter ble kraftig redusert gjennom 2012, og er nå på det laveste nivå siden 2008.

Det opplyses i samme rapport generelt om bankene, at bankene samlet i 2012 oppnådde et resultat før skatt på 37,2 milliarder kroner, mot 33 milliarder kroner i 2011. Målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) var resultatet på linje med året før. Netto renteinntekter var stabile på 1,48 prosent av GFK. Total rentemargin var også relativt uendret. Inntekter fra finansielle eiendeler sank i 2012, i hovedsak som følge av tap på sikringsinstrumenter, men utviklingen ble oppveid av øvrige provisjons- og driftsinntekter, som økte med 13 prosent. Veksten i driftskostnadene var lavere enn inntektsveksten og førte til at forholdet mellom kostnader og inntekter ble bedret med over 1 prosentpoeng, til 49 prosent. Utlånstapene sank videre fra et allerede lavt nivå, til 0,16 prosent av GFK, og bidro til resultatveksten. Samlet ga utviklingen en økning i egenkapitalavkastningen på nær 1 prosentpoeng til 11,4 prosent. Bankene har i vesentlig grad holdt tilbake overskudd, og ren kjernekapitaldekning for bankene samlet ble styrket med 1,2 prosentpoeng, til 11,1 prosent. Ren kjernekapital som andel av forvaltningskapitalen steg fra 5,7 prosent til 6,0 prosent. Veksten i samlede brutto utlån (inkludert utlån overført til OMF-foretak) har avtatt fra 7,4 prosent i 2011, til 4,0 prosent i 2012. Utlånsveksten til personkunder var derimot fortsatt høy på 8,3 prosent på årsbasis, mens utlån til innenlandske bedriftskunder økte med kun 1,6 prosent i 2012. Innskudd fra kunder vokste med 7,4 prosent, og førte til at innskuddsdekningen steg med 2 prosentpoeng til 56 prosent. Sterk konkurranse om innskudd har bidratt til at innskuddsmarginen gjennom mye av fjoråret var negativ.

Norske banker hadde gjennom hele 2012 tilgang på markedsfinansiering i det norske markedet, og de større bankene hadde god tilgang på finansiering internasjonalt. Gjennom høsten 2012 ble markedsforholdene for likviditet internasjonalt betydelig bedret og spreadene falt, også for lengre løpetider, seniorobligasjoner og for banker fra gjeldstyngede euroland. Risikopåslagene for norske banker ble redusert med omlag 1 prosentpoeng for seniorobligasjoner og 0,3 prosentpoeng for OMF mellom sommeren 2012 og tidlig 2013. Figur 1 gir et bilde av risikopåslagene på obligasjoner med 5 års løpetid for: DNB, solide mindre banker med god kredittvurdering fra DNB og obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

Figur 1.
Indikative
risikopåslag for
5-årige norske
obligasjoner
(foretak, bank og
OMF) Differanse
mot swaprenter.
Prosentenheter.
Uke 27 2007 –
uke 10 2013

Kilde: DNB Markets

Årsveksten i utlån til forbruksfinansiering var 7,5 prosent. Dette var en økning fra 5,1 prosent 2011, men veksten var fortsatt noe lavere enn den generelle utlånsveksten til personkunder i bankene. Tapene på forbruksfinansiering sank svakt, til 1,4 prosent av utlån. Husholdningenes gjeldsvekst har vært relativt stabil det siste året, men fortsatt høyere enn inntektsveksten. Foretakenes gjeldsvekst tok seg opp gjennom det første halvåret, men veksttakten gikk betydelig ned igjen gjennom andre halvår. Årsveksten var likevel vesentlig høyere i 2012 sammenlignet med 2011 (6,6 % mot 4,0 %). Den samlede innenlandske kredittveksten var 6,5 prosent ved utgangen av 4. kvartal 2012 målt som tolv måneders rate.

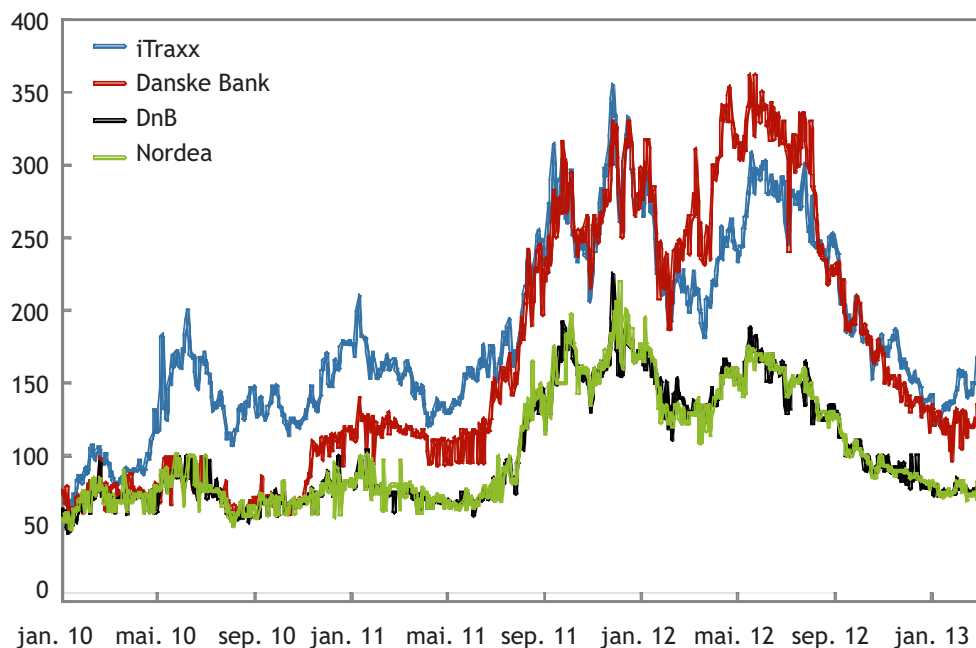
Om rentemarkedene opplyser Finanstilsynet i Resultatrapporten for finansinstitusjoner at de lange rentene i USA, Euroområdet og Norge holdt seg lave historisk gjennom hele 2012 og falt noe gjennom året. Utviklingen gjenspeiler fortsatt forventninger om lav inflasjon og moderat vekst framover. Siden utgangen av 2012 har rentene på lange statsobligasjoner økt noe. Rentenivået på statsgjelden til flere av de gjeldstyngede, perifere eurolandene falt også i 2012, og spesielt i Italia. Den europeiske sentralbanken (ESB) annonserte i september 2012 programmet for kjøp av statsobligasjoner i annenhåndsmarkedet, «Outright Monetary Transactions» (OMT), og bidro til

reduksjonen. De korte pengemarkedsrentene i USA, Norge og Euroområdet falt i alle kvartalene av 2012, og spesielt i tredje kvartal. Risikopåslaget over statsrenter har også blitt redusert i samme periode. Forventninger om vedvarende lave styringsrenter bidro til utviklingen i 2012. CDS-prisene på europeiske banker ble redusert i 2012 og utviklingen har fortsatt inn i 2013.

Figur 2 gir et bilde av kredittforsikringsprisen for en indeks av store europeiske finansinstitusjoner, DNB, Nordea og Danske Bank.

Figur 2.
CDS-priser 5års senior. iTraxx Senior Financials (25 store europeiske finansinstitusjoner) og nordiske banker. Basispunkter. 1. januar 2007 – 7. mars 2013

Kilde:
Bloomberg og Norges Bank

Likevel vurderes fortsatt CDS på usikrede (subordinert) obligasjonslån utstedt av europeiske banker som mer risikable enn høyrenteobligasjoner utstedt av ikke-finansielle foretak. Likeledes vurderes senior bankobligasjoner generelt som mer risikable enn obligasjoner utstedt av ikke finansielle foretak med høy kredittverdighet.

Finanstilsynet opplyser at bankenes finansieringskostnader gjennom verdipapirmarkedet er fortsatt betydelig høyere enn i årene før finanskrisen. Bankenes markedsfinansiering har økt markant etter at det ble mulig for bankene å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) gjennom kredittforetak fra 2007. Andelen markedsfinansiering av total finansiering utgjorde 45 prosent ved utgangen av 2012. Andelen kundeinnskudd var 47 prosent. Samtidig som bankene har blitt mer avhengig av markedsfinansiering, har også løpetiden på bankenes finansiering økt. Andelen finansiering med løpetid over ett år utgjør nå nærmere 60 prosent av total markedsfinansiering. Hoveddelen av bankenes lange obligasjonslån er OMF. En betydelig andel av norske bankers markedsfinansiering er innlån fra utlandet. Av total markedsfinansiering i bankene og OMF-foretakene (inkl all interbankgjeld) utgjorde gjeld til utlandet nærmere 60 prosent ved utgangen av 2012. En større andel markedsfinansiering fra utlandet hadde ved utgangen av 2012 sammenlignet med året før, løpetid over 1 år.

Tabell 1: Oversikt over banker med kapitalinnskudd i Statens Finansfond per 31.12.2012

Kilde: Statens Finansfond

Bank	Finansfond Innskudd millioner kroner	2011 Forvatnings- kapital millioner kroner	2012 Forvatnings- kapital millioner kroner	Endring forvaltnings- kapital i prosent	2011 Kjerne- kapital- dekning	2012 Kjerne- kapital- dekning	Endring kjerne- kapital- dekning i prosent
Lillestrøm Sparebank	60,0	5 873	5 342	-9,0 %	14,3 %	19,8 %	38,5 %
Blaker Sparebank	20,0	2 174	2 222	2,2 %	16,6 %	19,9 %	19,9 %
Nes Prestegjelds Sparebank	96,8	5 294	5 648	6,7 %	13,2 %	13,5 %	2,3 %
Bamble og Langesund Sparebank	30,0	3 503	3 781	7,9 %	13,0 %	14,5 %	11,5 %
Tinn Sparebank	25,0	2 448	2 451	0,1 %	16,6 %	18,6 %	12,0 %
Seljord Sparebank	20,0	1 858	1 838	-1,1 %	19,2 %	19,8 %	3,1 %
Gjerstad Sparebank	18,0	1 135	1 074	-5,4 %	17,1 %	20,1 %	17,5 %
Vegårshei Sparebank	9,0	898	944	5,1 %	15,9 %	13,6 %	-14,5 %
Kvinesdal Sparebank	31,5	2 466	2 534	2,8 %	15,2 %	15,7 %	3,3 %
Klepp Sparebank	75,0	5 800	5 700	-1,7 %	13,3 %	14,2 %	6,8 %
Indre Sogn Sparebank	33,0	3 313	3 335	0,7 %	17,0 %	17,5 %	2,9 %
Bud, Fræna og Hustad Sparebank	25,0	2 378	2 319	-2,5 %	17,4 %	17,4 %	0,0 %
Selbu Sparebank	28,0	2 702	3 130	15,8 %	16,9 %	16,7 %	-1,2 %
Ørland Sparebank	24,0	2 294	2 407	4,9 %	20,9 %	21,5 %	2,9 %
Soknedal Sparebank	13,0	1 180	1 160	-1,7 %	20,4 %	20,6 %	1,0 %

Det fremgår av tabellen at utviklingen i forvaltningskapitalen til bankene med engasjement i Statens finansfond i 2012 var noe blandet, mens kjernekapitaldekningen til dels er kraftig forbedret. Negativ utvikling i kjernekapitalen skyldes betydelige tapsavskrivninger. Negativ forvaltningskapital skyldes at det har vært relativt svak etterspørsel etter lån utenfor de store byene, spesielt gjelder dette næringslivslån.

Som nevnt har bare tre banker med innskudd fra Statens finansfond innløst i 2012. Den reduserte spread inngangen i finansmarkedene, har i hovedsak kommet på annen type kapital enn den kapital Statens finansfond har i bankene. Det kan delvis forklare den lave innløsningstrenden i 2012. Fondsobligasjoner utstedes i relativt beskjeden grad i Norge. Utstedelsene fondet har observert i markedet i 2012 har, hensyntatt utstedernes antatte risiko, ikke avvirket vesentlig fra fondets betingelser.

3 Særskilt om kontrolltiltak av innskuddene

For å sikre at kapitalinnskuddene benyttes i tråd med formålet med ordningen, skal Statens finansfond overvåke bankens utlån, retningslinjer for utlån, kostnadsutvikling mv. Fondet må også som investor vurdere den løpende risikoen ved investeringen, herunder den finansielle utviklingen til banken. Fondet har i utgangspunktet basert overvåkingen på offentlig tilgjengelig informasjon. Overvåking av utlån krever informasjon om sammensetningen av utlånsporteføljen, herunder fordeling på utlånstype, sektor, næring og geografi. Dette er informasjon som fondet både innhenter gjennom bankenes regnskaper og deres rapportering til bankstatistikken som Statistisk sentralbyrå har ansvar for. Det er inngått avtale med hver enkelt bank og Finanstilsynet om at Statens finansfond gis tilgang til økonomiske data fra bankenes kvartalsvise rapportering til bankstatistikken.

Oppfølging av bankene krever særskilt rapportering til Statens finansfond hvert halvår. Rapporteringen skal gi et bilde av bankens utlånspolitikk, kredittstrategi, lønns-, utbytte- og gavepolitikk. Statens finansfond har i perioden håndtert saker som vedrører bankenes anvendelse av innskuddene i forhold til lovens formål. Fondet kontrollerer de mottatte opplysningene på stikkprøvebasis opp mot bankenes årsregnskaper. Overtredelser av vilkår kan medføre reaksjoner i etterkant. Fondet har ulike beføyelser til rådighet. Den mest effektive beføyelsen er rentepåslag.

Hovedformålet med Statens finansfonds undersøkelser er å følge bankenes utvikling med hensyn til soliditet og likviditet, evne til å hente inn kapital i markedene og evne til utlån. Dette er de helt grunnleggende hensyn bak opprettelsen av Statens finansfond. I tillegg til oppfyllelse av formålet med fondet, gir undersøkelse av bankenes finansielle stilling bilde av den risiko fondet har som fordringshaver til renter på innskuddene.

Den ennå usikre internasjonale situasjonen i finansmarkedene gjennom 2012 betinget at fondet på samme måte som i 2011, måtte ha særlig fokus på bankenes økonomiske stilling. Utviklingen i innlånsmarkedene generelt og særskilt for bankene fondet har innskudd i, har derfor vært analysert i forbindelse med bankenes avleggelse av kvartalstall. Den enkelte banks situasjon har følgelig blitt gjennomgått og sett i lys av så vel egne spesifikke hovedtall og utviklingstrekk, som i lys av de mer allmenne trekk ved kapitalmarkedene. Undersøkelsene gir dermed et tidsbilde for ulike avsnitt i løpet av året. Fondets undersøkelser av bankenes kvartalsregnskaper har avklart den mer konkrete situasjon for bankene som fondet har innskudd i. Fondets hovedundersøkelser har dermed falt i tre faser, henholdsvis til første, annet og tredje kvartalsregnskap. Undersøkelsene er brutt ned på hver enkelt bank, samtidig som det er sett hen til mer allmenne markedsbevegelser, nasjonalt og internasjonalt.

Betydningen av usikkerheten i de internasjonale finansmarkedene for de norske bankenes evne

til å hente inn ny kapital og prisen på slik kapital har vært hovedanliggende for Statens finansfond i 2012. Det er et generelt bilde at de mindre bankene hele året har kunnet finansiere seg i det innenlandske markedet. Store norske banker er både långivere til og låntakere fra de mindre bankene i interbankmarkedet. En kraftig tilstrømning av den utenlandske kredittilgangen vil derfor også trolig få følger for interbanklåneadgangen til mindre banker selv om de ikke vil bli direkte berørt da de i sin helhet finansierer seg innenlands. En slik situasjon har ikke oppstått i 2012. Således er det i hovedsak mer spesifikke trekk ved den enkelte bank som har foranlediget oppfølging fra Statens finansfond.

Statens finansfond har gjennomført særlige kontrolltiltak utover kontroll av den regulære rapporteringen fra bankene. Herunder har fondet undersøkt om bankene har overholdt plikten til å opplyse om kapitaltransaksjoner som kan ha virkning for fondets innskudd, og om slike transaksjoner har hatt slik virkning. Punkt 12.6 i lånavtalen lyder:

«Planlagte Ansvarlig Kapital-Transaksjoner, herunder opptak av Annen Fondsobligasjonskapital, hos Banken skal rapporteres til Finansfondet i god tid før de behandles i Bankens styrende organer. Finansfondet kan sette vilkår for transaksjonen.»

I følge avtalens definisjoner skal Ansvarlig Kapital-Transaksjon bety fondsobligasjon eller annen fondsobligasjonskapital eller tilvarende kapital.

Bankene som har tatt opp annen kapital som faller inn under bestemmelsen, har ut fra fondets undersøkelser basert på foreliggende opplysninger, ikke hatt negativ virkning på fondets innskudd. Dersom banken tar opp kapital med samme eller svakere prioritet enn bankens innskudd, så styrkes fondets investering fordi det da er mer kapital som tar tap før eller samtidig med fondet.

Statens finansfond samtykket i februar 2012 til at en bank med innskudd fra Statens finansfond overførte et konsernbidrag til et datterselskap. Samtykke var nødvendig i henhold til avtalen mellom banken og fondet, jf 11.2 (iii), fordi konsernbidraget ble sett som betydelig i forhold til fondets innskudd særlig sett hen til bankens økonomiske stilling. Samtykket ble gitt på det vilkår at konsernbidraget i tillegg til alle aktiva i datterselskapet etter oppgjør av eksisterende forpliktelser ble tilbakeført banken ved avvikling av datterselskapet. Bakgrunnen for saken var underskudd i datterselskapet. Vilkårene ble satt primært for å sikre at konsernbidraget kom tilbake til banken etter bruk i datterselskapet, fordi banken syntes å gå mot underskudd i 2011. Statens finansfond fulgte opp at vilkårene ble overholdt fram til tilbakeføring til banken skjedde juli 2012.

Statens finansfond mottok i september 2012 søknad fra en sparebank som fondet har innskudd i, om samtykke til fusjon med annen sparebank. Et slikt samtykke kreves i henhold til avtalen 11.2 (ii), hvorefter banken i innskuddsperioden ikke uten forutgående samtykke fra fondet kan vedta eller gjennomføre fusjon med annen bank. Bakgrunnen for kravet om samtykke er at fondet skal ha kontroll på bruken av innskuddet, endring av risiko, og sikkerhet for at avtalens vilkår oppfylles også av den fusjonerte bank. Det er således særlige hensyn fondet må ivareta i en slik prosess. Disse hensyn følger av fondets opprettelse og rettslige grunnlag, i tillegg til avtalen mellom fondet og den enkelte bank. En fusjon må godkjennes av Finansdepartementet. De hensyn departementet legger vekt på skal i alminnelighet ivareta bredere samfunnsmessige interesser og behov for strukturendringer. I praksis vil derfor fondet normalt ikke nekte samtykke til en fusjon som departementet godkjenner. Fondet vil imidlertid kunne sette vilkår til samtykke som sikrer at spesifikke hensyn til fondet ivaretas. I denne saken mente Statens finansfond, at innskuddet bare marginalt ble sikrere med fusjonen. Statens finansfond ba banken om å bekrefte at foreliggende avtale mellom fondet og banken ble videreført etter fusjon med mindre innskuddet ble innløst før den tid. I tilfellet der innskuddet ikke ble innløst før fusjonen, ba fondet banken om å opplyse om hvilken økonomisk posisjon fondets fordring ville få i den nye banken.

Etter bankens svar, ga Statens finansfond samtykke på vilkår om at avtalen mellom fondet og banken videreføres med mindre innskuddet innløses før fusjonen, at fusjonspartneren gjøres kjent med avtalen og dens rettslige grunnlag og at banken garanterer at fondets økonomiske posisjon i den fusjonerte bank ikke forverres i forhold til nåværende posisjon. Det er praksis i Statens finansfond å vurdere de to bankenes økonomiske posisjon, herunder gjeldsgrad og egenkapital hver for seg og samlet for å få et grunnlag for å vurdere risikoen mot en ny motpart.

De undersøkelser Statens finansfond har gjennomført i 2012 gir ikke grunnlag for å anta at det foreligger forhold som truer fondets innskudd eller som på noen måte gjør at fondet ikke blir tilgodesett som forutsatt i lov, forskrift og avtaler.

4 Resultatregnskap og balanse

Statens finansfond ble etablert med en egenkapital på 50 milliarder kroner som ble plassert på en ikke-rentebærende konto i Norges Bank. Fondets kapitalinnskudd i bankene var ved inngangen til 2012 på til sammen 631 299 990 kroner, og ved utgangen av 2012 på til sammen 508 299 990 kroner. De påløpte renteinntektene fra kapitalinnskuddene i bankene var i 2012 på 42 370 035 kroner. Rentene for 2012 skal betales senest fem dager etter at generalforsamlingen har godkjent bankens årsregnskap.

Statens finansfond hadde i 2012 et rammebudsjett på 10,3 millioner kroner. De samlede driftskostnader i 2012 var på 2,8 millioner kroner. Som følge av at Statens finansfond bare ba om å få overført 2 millioner kroner av rammen, er deler av kostnadene ført mot egenkapitalen. Det har medført at fondets bokførte egenkapital ved utgangen av 2012 var negativ med 9 312 kroner.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2012 er satt opp under denne forutsetning.

5 Organisering

5.1 Styret og administrasjon

Statens finansfond er et eget rettssubjekt og ledes av et styre som er oppnevnt av Kongen i statsråd for tre år av gangen. Styret består av tre medlemmer og to varamedlemmer. Advokat Bjørg Ven er styreleder, ordfører Bjørn Arild Gram er nestleder og professor Thore Johnsen styremedlem. Fagdirektør Anna Rømo og førsteamanuensis Jøril Mæland er varamedlemmer.

I løpet av 2012 er fem styremøter avholdt.

Stillingen som administrerende direktør besittes av Eystein Kleven. Etter at fondet gikk inn i en forvaltningsfase er stillingen en 50 prosent stilling. I tillegg har fondet en administrasjonssjef, Wenche Ødegaard, i en 50 prosent stilling. I 2012 har fondet på timebasis benyttet to rådgivere som jobbet fulltid i fondet tidligere, en jurist og en økonom, fra henholdsvis Finanstilsynet og Norges Bank.

5.2 Risikostyring og internkontroll

Statens finansfond skal følge internkontrollforskriften med unntak av kravet om internrevisjon i henhold til forskriften § 9. Internkontrollens utforming og dimensjonering skal tilpasses fondets virksomhetsområder, risikoprofil og aktivitetsomfang.

Fondet har gjennomført en helhetlig risikovurdering. For øvrig vises det til avsnittet om kontrolltiltak.

5.3 Revisjon

Statens finansfond har revisjonsplikt etter revisorloven. Finansdepartementet utnevner fondets eksterne revisor. Departementet fastsetter også eksterne revisors godtgjørelse. Ernst & Young har revisjonen for 2012.

Riksrevisjonen har ansvaret for regnskapsrevisjonen av statlig kapitalforvaltning. Arbeidet til Riksrevisjonen bygger på revisjonen til eksterne revisor.

5.4 Andre forhold

Arbeidsmiljøet i Statens finansfond er godt. Det totale sykefraværet har i 2012 vært på 0,5 prosent. Hensynet til likestilling er ivaretatt. Fondet påvirker ikke det ytre miljøet.

6 Utviklingen framover

Statens finansfond vil i 2013 følge opp de bankene som har mottatt kapitalinnskudd. Dette gjelder både bankenes økonomiske utvikling og de særlige vilkårene som er knyttet til fondets kapitalinnskudd.

Bankene vil på sikt ønske å innløse kapitalinnskuddene fra fondet. Finanstilsynet må godkjenne dette. Slik godkjenning vil kun gis dersom bankens kapitaldekning og kjernekapitaldekning etter innløsningen er meget god, eller dersom kapitalen er erstattet av kapital av minst like god kvalitet. Hvor raskt de gjenstående bankene vil innløse, vil bl.a. avhenge av utviklingen i kapitalmarkedene, og i hvilken utstrekning nye kapitalkrav under Basel III vil medføre behov for økt kjernekapital i bankene som har finansiering fra Statens finansfond. Ikrafttredelsestidspunktet for reglene og bankenes evne til å øke kjernekapitalen gjennom egen inntjening eller ved markedemisjoner i perioden fram til ikrafttredelsen av nye regler, vil også ha betydning.

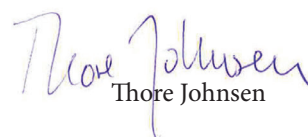
I 2013 vil den faste bemanningen av fondet være administrerende direktør og administrasjonssjef, begge i 50 prosent stilling.

Oslo 20. mars 2013

I styret for Statens finansfond

Bjørn Ven

Bjørn Arild Gram

Thore Johnsen

Eystein Kleven
Adm. direktør

732864 74326 222 44 55687 878232854 74326 222 44 55687 878 2 56821563 77473 451 24 37
821563 77473 451 24 37812 456821563 77473 451 24 37812 823 314104921 23351 225 51 78

ÅRSREGNSKAP 2012

Statens finansfond

Innhold:

Resultatregnskap

Balanse

Noter

Kontantstrøm

Utarbeidet av Visma Services Norge AS

Resultatregnskap

Statens finansfond

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2012	2011
Driftstilskudd fra staten		2 000 000	2 000 000
Sum driftsinntekter		2 000 000	2 000 000
Lønnskostnader	3	1 915 703	1 857 341
Avskrivninger	5	0	49 215
Annen driftskostnad	4	895 182	849 369
Sum driftskostnader		2 810 885	2 755 924
Driftsresultat		-810 885	-755 924
Finansinntekter og finanskostnader			
Renter bankinnskudd		2 274	12 604
Annen finansinntekt	2	42 370 035	87 248 713
Tap/-Tilbakeført tap på renter i henhold til forskriften	2	0	-394 096
Annen finanskostnad	2	42 370 035	87 248 713
Resultat av finansposter		2 274	406 700
Årsresultat		-808 611	-349 224
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital	7	-808 611	-349 224
Sum overføringer		-808 611	-349 224

Balanse

Statens finansfond

Eiendeler	Note	2012	2011
Anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler			
Kapitalinnskudd i banker	6	508 299 990	631 299 990
Konto Norges Bank	9	49 491 700 010	49 368 700 010
Sum finansielle anleggsmidler		50 000 000 000	50 000 000 000
Sum anleggsmidler		50 000 000 000	50 000 000 000
Omløpsmidler			
Andre fordringer	6	42 310 900	84 788 949
Bankinnskudd, kontanter o.l.	9	515 887	1 246 348
Sum omløpsmidler		42 826 787	86 035 297
Sum eiendeler		50 042 826 787	50 086 035 297
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital			
Kapitalinnskudd fra staten	7	50 000 000 000	50 000 000 000
Sum innskutt egenkapital		50 000 000 000	50 000 000 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	7	-9 312	799 299
Sum opptjent egenkapital		-9 312	799 299
Sum egenkapital	7	49 999 990 688	50 000 799 299
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		76 879	66 077
Skyldig offentlige avgifter		389 186	319 099
Annen kortsiktig gjeld		42 370 035	84 850 822
Sum kortsiktig gjeld		42 836 099	85 235 998
Sum gjeld		42 836 099	85 235 998
Sum egenkapital og gjeld		50 042 826 787	50 086 035 297

Balanse

Statens finansfond

Oslo 20-03-2013
Styret i Statens finansfond

Bjørg Ven

Bjørn Arild Gram

Thore Johnsen

Eystein Kleven

Statens finansfond

NOTER TIL REGNSKAP 2012

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Statens finansfond er et særlovsselskap. Finansdepartementet kan i forskrift utfylle eller fravike bestemmelser i regnskapsloven. Det foreligger ikke en slik forskrift pr i dag.

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Finansielle eiendeler

Omfang av finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler består av fondsobligasjoner og preferansekapitalinstrumenter.

Tidspunkt og klassifisering

Fondsobligasjoner og preferansekapitalinstrumenter blir innregnet i balansen når Statens finansfond er blitt part i avtalen.

Fraregning skjer når forpliktelser i avtalen er oppfylt eller opphørt.

Måling og klassifisering

Første gangs regnskapsføring:

Fondsobligasjoner og preferansekapitalinstrumenter innregnes til anskaffelseskost.

Transaksjonskostnader knyttet til kapitalinnskuddene kostnadsføres det året de påløper.

Etterfølgende måling:

Investeringene nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som ikke forventes å være forbigående.

Nedskrivninger beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente.

Endring i balanseført verdi resultatføres.

Klassifisering

Investeringene er klassifisert som finansielle anleggsmidler.

Inntekter

Generelt

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når både risiko og kontroll i hovedsak er overført til mottaker. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Driftstilskudd

Statens finansfond fikk et tilskudd på kr 2 mill til å dekke driftsutgifter i 2012

Tilskudd fra staten presenteres under resultatlinjen Driftstilskudd fra staten.

Renteinntekter på fondsobligasjoner og utbytterente på preferansekapitalinstrument

Renteinntekter og utbytterente (heretter kalt rente) presenteres under linjen andre fordringer. Finansfondet har krav på en ikke-kumulativ rente på fondsobligasjon og preferansekapitalinstrument. Renten er satt med utgangspunktet i 6 måneders effektiv rente på statskasseveksler med tillegg av en individuelt bestemt margin. Finansfondet har bare rett på renter dersom bankens overskudd dekker rentebetalingen til fondet og kapitaldekningen etter betaling av renter er 0,2 prosentpoeng over enhver tids gjeldende minstekrav. Det gjøres derfor en løpende vurdering av sannsynligheten for at rentene kommer til å bli betalt.

Statens finansfond

NOTER TIL REGNSKAP 2012

Bankinnskudd

Konto i Norges Bank er presentert som finansielt anleggsmiddel. Andre bankinnskudd inkluderer bankinnskudd med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

De ansatte i Statens finansfond er i permisjon fra sine arbeidsgivere. Statens finansfond svarer for pensjonspremien i permisjonstiden. Pensjonspremie kostnadsføres under linjen lønnskostnad.

Kostnader

Generelt

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt.

I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Rentekostnader til staten

Tilsvarende som opptjent utbytte og renteinntekt fra henholdsvis preferansekapitalinvesteringer og fondsobligasjoner.

Statens finansfond

NOTER TIL REGNSKAP 2012

Note 2 - Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter:	31.12.2012	31.12.2011
Renteinntekter fondsobligasjoner	40 108 146	84 689 032
Utbytterente preferansekapital	2 261 889	2 559 681
Avsatte renteinntekter til staten	42 370 035	87 248 713
Finanskostnader:		
Rentekostnader til staten	42 370 035	87 248 713
Tilbakeført tidligere års tapsførte renter	0	- 394 096

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

	31.12.2012	31.12.2011
Lønninger	1 537 720	1 392 268
Arbeidsgiveravgift	235 874	231 112
Pensjonskostnader	134 745	103 652
Andre ytelser	7 364	130 309
	1 915 703	1 857 341
Gjennomsnittlig antall årsverk	1	1
Ytelse til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	681 081	440 000
Pensjonsutgifter	13 621	
Annen godtgjørelse	9 074	
Sum godtgjørelse	703 776	440 000
Revisor	31.12.2012	31.12.2011
Lovpålagt revisjon	82 400	80 000
Andre attestasjonstjenester	9 386	6 780
Beløpene er ekskl. mva		

Note 4 - Driftskostnader

Spesifikasjon av andre driftskostnader	31.12.2012	31.12.2011
Honorar andre	35 375	11 200
Sum honorarer	35 375	11 200
Andre driftskostnader	859 807	838 169
Sum andre driftskostnader	895 182	849 369

Statens finansfond

NOTER TIL REGNSKAP 2012

Note 5 - Anleggsmidler

	Driftsmidler
Anskaffelseskost pr. 01.01.2012	263 976
Tilgang/avgang i året	0
Anskaffelseskost pr. 31.12.2012	263 976
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.2012	263 976
Bokført verdi pr. 31.12.2012	0
Årets ordinære avskrivninger	0
Økonomisk levetid	3 år
Avskrivning plan	Lineært over 3 år

Note 6 - Investeringer

Anleggsmidler	31.12.2012	31.12.2011
Fondsobligasjoner	481 500 000	604 500 000
Preferansekapitalinstrumenter	26 799 990	26 799 990
Sum kapitalinnskudd i banker	508 299 990	631 299 990
Opptjente renteinntekter fondsobligasjoner	40 049 011	82 263 683
Opptjente utbytterente preferansekapitalinstrument	2 261 889	2 525 266
Sum opptjente renteinntekter	42 310 900	84 788 949

Gjennomsnittlig rentenivå i 2012 var for fondsobligasjoner i risikoklasse tre 7,44 % og for preferansekapitalen 8,44 %. Det var pr. 31.12.2012 15 banker igjen i risikoklasse tre.

Note 7 - Egenkapital

	Kapitalinnskudd fra staten	Annen opptjent egenkapital	Sum
Egenkapital pr. 01.01.2012	50 000 000 000	799 299	50 000 799 299
Årets resultat		- 808 611	-808 611
Egenkapital pr. 31.12.2012	50 000 000 000	-9 312	49 999 990 688

Note 8 - Pantstillelser og garantier m.v

Statens finansfond har ingen pantstillelser eller garantier.

Note 9 - Bankinnskudd

Bankinnskudd, kontanter o.l. omfatter skattetrekksmidler med kr. 165 320
Konto i Norges Bank er rentefri.

Statens finansfond

NOTER TIL REGNSKAP 2012

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter:	2012	2011
Årsresultat	-808 611	-349 224
Ordinære avskrivninger	0	49 215
Endring i leverandørgjeld	10 802	-68 321
Endring i andre tidsavgrensingsposter	67 349	-343 494
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-730 460	-711 824
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Innbetalinger fra investeringer i finansielle anleggsmidler	123 000 000	892 500 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	123 000 000	892 500 000
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av egenkapital	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	122 269 540	891 788 176
Netto endring i bankinnskudd og konto i Norges Bank	122 269 540	891 788 176
Beholdning av bankinnskudd og konto i Norges Bank 01.01	49 369 946 358	48 478 158 182
Beholdning av bankinnskudd og konto i Norges Bank 31.12	49 492 215 898	49 369 946 358

Til Finansdepartementet

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statens finansfond, som består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet for Statens finansfond avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2012 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 20. mars 2013
ERNST & YOUNG AS

Finn Espen Sellæg
statsautorisert revisor